

मङ्गं धुनोति Mv. 5. 53. -10 The bottom or deep part of an ulcer. -11 A high number (=100 Vivāhas). -12 An ascetic (उत्कान्तः सङ्गम्). -गम् A high number.

उत्सङ्गकः A particular position of the hand.

उत्सङ्गित a. 1 Associated, joined, brought in contact with; उत्सङ्गिताम्भःकाणिको नभस्वान् Śi. 3. 79 wafting sprays. -2 Taken in the lap; एकैकदारकाभ्याम् U. 7.

उत्सङ्गिन् a. 1 Associating with, an associate, partner. -2 Deep-seated (as an ulcer). m. An ulcer, a deep sore. -नी Pimples on the inner edge of the eye-lids (Mar. रंजणवाडी).

उत्सञ्जनम् Throwing upwards, lifting up; P. I. 3. 36.

उत्सक्त a. Prospering, going on progressively; उत्सक्ताः पाण्डवा नित्यम् Mb. 1. 140. 3.

उत्सद् 1 P. 1 To sink (fig. also), fall into ruin or decay; उत्सीदेयुरिमे लोकाः Bg. 3. 24. -2 To leave off, quit. -3 To rise up. -Caus. 1 To destroy, annihilate, bring to ruin; उत्साद्यन्ते जातिधर्माः Bg. 1. 43; Ms. 9. 267. -2 To overturn, upset (pots &c.). -3 To rub in, anoint (as with oil, perfumes &c.); गौरसर्षपकल्केन साज्येनोत्सादितस्य च Y. 1. 277.

उत्सन्तिः Ruin, destruction, decay.

उत्सन्न p. p. 1 Decayed. -2 Destroyed, ruined; uprooted, left off; उत्सन्नोऽस्मि K. 164 undone; मकरध्वज इवोत्सन्नविग्रहः K. 54; उत्सन्नकुलधर्मोणाम् Bg. 1. 44; निद्रा K. 171; उत्सन्नो युधिष्ठिरः Ve. 2 extirpated. -3 Cursed, wretched; K. 198. -4 Fallen into disuse, extinct (as a book). -5 Finished, completed. -6 Risen, increased (opp. अवसन्न). -7 Accomplished easily (Ved.) -Comp. -यज्ञः An interrupted or suspended sacrifice.

उत्सादः 1 Destruction, decay, ruin, loss; सकलरिपुकुलोत्साददीर्घा प्रतिज्ञा Mu. 3. 27. गीतमुत्सादकारि मृगणाम् K. 32. -2 A particular part of the sacrificial animal (Ved.). Vāj.

उत्सादक a. Destroying.

उत्सादनम् 1 Destroying, overturning; उत्सादनार्थं लोकानाम् Mb.; Bg. 17. 19. -2 Suspending, interrupting. -3 Cleaning the person with perfumes, chafing the limbs; उत्सादनं च गात्राणां स्नापनोच्छिष्टभोजने । न कुर्याद् गुरुपुत्रस्य पादयोश्चावनेजनम् । Ms. 2. 209, 211. अथ गन्धोत्सादने (v. 1. त्सादने) वाससी । मानवगृहसूत्र of मैत्रायणीय शाखा and the commentator says: गन्धश्चन्दनादि । उत्सादनं उद्वर्तनं पक्तैलादिना । उद्वर्तनोत्सादने द्वे समे । Ak. cf. also अभ्यङ्गोत्सादनं मूर्ध्नि तैलं जेन्ताक्रमात्तपं भजेत् &c. चरकसंहिता, सूत्रस्थान, chap. 6, verse 14. वात्स्यायन mentions it as one of the 64 Arts in his कामसूत्र. यशोधर says पादाभ्यां यन्मर्दनं तदुत्सादनमुच्यते । -4 Healing a sore. -5 Going up, ascending, rising. -6 Elevating, raising. -7 Ploughing a field twice (or thoroughly).

उत्सादनीय pot. p. To be destroyed, effected or ascended &c. -यम् Any application to a sore that produces granulations.

उत्सादित p. p. 1 Destroyed. -2 Cleansed, purified with oil or perfumes &c. उत्सादितः कषायेण बलवद्भिः सुशिक्षितैः । आप्णुतः साधिवासेन जलेन स सुगन्धिना ॥ Mb. 7. 82. 10. -3 Risen, ascended. -4 Raised.

उत्सवः [उद्-सू-अप्] 1 A festival, joyous or festive occasion, jubilee; रतः Ś. 6. 20; ताण्डवः festive or joyous dance. U. 3. 18 (v. 1.); Ms. 3. 59. -2 Joy, merriment, delight, pleasure; स कृत्वा विरतोत्सवान् R. 4. 78, 16. 10; Mv. 3. 41; Ratn. 1. 23; Śi. 2. 61; पराभवोऽयुत्सव एव मानिनाम् Ki. 1. 41. -3 Height, elevation. -4 Wrath. -5 Wish, rising of a wish. तावुभौ नरशार्दूलौ त्वदर्शनकृतोत्सवौ Rām. 5. 35. 23. -6 A section of a book. -7 Enterprise. -8 An undertaking, beginning. -Comp. -उद्यम् The height of the vehicle animal in comparison with that of the principal idol; मूलबेरवशं मानमुत्सवोद्यमीरितम् (Mānāsāra. 64. 91-93). -विग्रहः Image for procession (Kondividu Inscription of Kṛiṣṇarāya). -सङ्केताः (m. pl.) N. of a people, a wild tribe of the Himālaya; शरैरुत्सवसङ्केतान् स कृत्वा विरतोत्सवान् R. 4. 78.

उत्सह 1 Ā. 1 To be able, have power or energy; (expressed by 'can'); dare, venture (with inf.); तवानुवृत्तिं न च कर्तुमुत्सहे Ku. 5. 65; Ś. 5; Mu. 4. 14; Śi. 14. 83; Bk. 3. 54, 5. 59, 14. 89, sometimes with acc. and dat. also; Pt. 1. -2 To attempt, be prompted or incited; Ki. 1. 36; to cheer up, not to sink or give way; अज्ञवन्नोत्सहेथास्त्वम् Bk. 19. 16. -3 To feel at ease, enjoy pleasure; क्षणमयुत्सहेते न मां विना Ku. 4. 36. -4 To go forward, march on; K. 249. -Caus. To encourage, excite, instigate, incite; वरुणोत्साहितेन वेधसा K. 22; Bk. 9. 69.

उत्साहः [उद्-सद्-घञ्] 1 Effort, exertion; श्रुत्युत्साहसमन्वितः Bg. 18. 26. -2 Energy, inclination, desire; त्वदर्शनकृतोत्साहो Rām. 5. 67. 28. मन्दोत्साहः कृतोऽस्मि मृगयापवादिना माठव्येन Ś. 2; ममोत्साहभङ्गं मा कृथाः H. 3. do not damp my energy. -3 Perseverance, strenuous effort, energy, one of the three Śaktis or powers of a ruler (the other two being मन्त्र and प्रभाव); नीताविबोत्साहगुणेन सम्पद् Ku. 1. 22. -4 Determination, resolution; हसितेन भाविमरणोत्साहस्तया सूचितः Amaru. 10. -5 Power, ability; सौरान्मन्त्रान् यथोत्साहम् (जपेत्) Ms. 5. 86. -6 Firmness, fortitude, strength. -7 (In Rhet.) Firmness or fortitude, regarded as the feeling which gives rise to the वीर or heroic sentiment; कार्यारम्भेषु संरम्भः स्थेयानुत्साह उच्यते S. D. 3; परपराक्रमदानादिस्मृतिजन्मा औत्रत्याख्य उत्साहः R. G. -8 Happiness. -9 A thread. -10 Rudeness. -Comp. -योगः Bestowing one's energy, exercising one's strength; चारोत्साहयोगेन (विद्यान्महीपतिः) Ms. 9. 298. -वर्धनः the heroic sentiment (वीररस). (-नम्) increase of energy, heroism. -वृत्तान्तः plan or scheme of encouraging or